

Teufelsberg FSB

Berlin peremén, egy törmelékből emelt magaslat tetején található az egykor szupertitkos, ma már csak szellem-járta lehallgatóállomás, az **FSB**, melyet az **NSA** üzemeltetett és a **Stasi** is kémkedett utána. A legjobb történeteket a valóság írja, egy vérbeli és hamisítatlan berlini kém-történet következik.

A második világháborút követően **Berlin**, az egykori birodalmi főváros helyén csak egy hatalmas romhalmaz emlékeztetett az egykor virágzó nagyvárosra. Eleinte szabad kézzel, majd később gépekkel kezdtek neki a legyőzött város lakói a romok eltakarításának. Az eleinte talán csak ideiglenes lerakóhelyek némelyike idővel véglegessé vált, és az ott lerakott törmelék hegyekként és örök mementóként magasodott a város felé.

Ilyen törmelékhegy volt vagy inkább lett a **Teufelsberg** (*Ördög-hegy*), mely nevét a korábbi helyén fekvő Ördög-tó után kapta. Nagyon nem hiányzott ez az eredetileg mocsaras, a városból kieső hely, ahol egy, Hitler által alapított majd földig rombolt katonai akadémia romjai árválkodtak. A romhalom évről - évre nőtt, és mire 1972-ben a lerakó lezárása mellett döntöttek, nagyjából 120 méter magasan emelkedett a vidék fölé a 26 millió köbméteres romhalom.

Ez csak az egyik volt a három, Berlin körül kiemelkedett hegyből, de jó elhelyezkedése miatt rögtön rácsapott az amerikai hírszerző hatóság – akkor még **ASA** (U.S. Army Security Agency) néven – már az 50-es években. A hegy a brit befolyási zónában volt található, mélyen az NDK határain belül, jó „kilátással” a Varsói Szerződés országaira, így tetején gyorsan felépült az angol-amerikai közös megfigyelőállomás, az **FSB - Field Station Berlin**.

A magas tornyot a brit hírszerzés, a GCHQ használta, a golflabda alakú radomok az amerikaiakhoz tartoztak. A fenti kép jobb széléről hiányzik a talán legérdekesebb készülék, a Jambalaya torony, ami akkor - 1983-ban - még nem épült meg.

Az itt folytatott kémtevékenységről nyilván nem számoltak be a hírszerző hivatalok színes és nagyalakú magazinok formájában (sem), sőt, gyakorlatilag erről a munkáról szinte semmit sem lehet tudni, nem úgy, mint a szovjet adatkábel információinak a megcsapolásáról és az azt követő botrányról ([Operation gold](#), [erről itt írtam](#)). A kémállomáson csúcskorában egyidejűleg 1000 amerikai és 500 angol ügynök szolgált.

A lehallgatott titkos információk mellett például a repülőgépek forgalmazásából, a fel- és leszállási időkből következtetni tudtak a géptípusok fogyasztására, és így a hatótávolságukra is. Kiszűrték, hogy melyik század hol állomásozik, mekkora bevetési potenciállal rendelkezik a keleti blokk területenként. Mindenesetre a kémállomás messzire, az egykori NDK-ba is „*ellátszott*”, és fel is keltette a **Stasi**, az NDK-s állambiztonsági hivatalnak a figyelmét.

Egy **Klaus Eichner**-rel készült interjúból kiderült, hogy valódi kémjátszmák helyszíne volt az Ördög-hegy. Eichner nyugalmazott ezredes volt az egykori **Stasi Fő Hírszerzési Igazgatóságának** (HVA – Hauptverwaltung Aufklärung) egyik elemzője.

A Stasi a besúgóit jellemzően zsarolással vagy ígéretekkel vette rá az együttműködésre, de Nyugat-Berlinben ezek a keleten bevált módszerek nem működtek. Itt pénzt, keményvalutát kellett villantaniuk, és ha kellett nekik az információ, bizony, fizetni is hajlandóak voltak.

A lehallgatóállomás környékén két besúgót is sikerült vásárolniuk. Egyikük, a kapcsolattartó **Hüseyin Yildirim** volt – kódnevén „**Blitz**” (villám). A Törökországban született bevándorló az amerikai családoknál a házak körül végzett el minden rá bízott munkát, és ápolt rendkívül jó kapcsolatokat az FSB-nél dolgozókkal. Eichner szerint jobb és feltűnésmentesebb összekötőt nála nem is nagyon találhattak volna nála.

Ő ajánlotta be a Stasi-nak **James W. Hall**-t, aki egyértelműen pénzért szállított információkat a keletnémeteknek (akik persze mindent azonnal továbbítottak a **KGB** felé). Több ezer titkos dokumentum szivárgott ki így a létesítményből egy dupla fenekű sporttáskába rejtve, a „**tudom, hogy tudod, hogy tudom**” ördögi kém-játzsma szabályait követve.

James W. Hall

Az 1958-ban született elemző 1983 és 1988 között rendkívül nagy mennyiségű információt adott el a Stasi-nak. A kémkedésből származó jövedelmét nem is nagyon titkolta, meglehetősen nagy lábon élt, drága autókat vásárolt a pénzből. Amikor előljárói a pénz forrását firtatták, leginkább egy gazdag nagynénitől származó örökséggel magyarázta hirtelen megtollasodását – melyet nem is nagyon vontak kétségbe a kémelhárítók – emberünk éveken keresztül minden szűrővizsgálaton simán átmént.

360°-os panorámakép a Teufelsbergről

Miután elkerült az FSB-től, tovább folytatta kémtevékenységét, és végül, az USA-ba való visszatérte után saját magát buktatta meg, amikor egy beépített FBI ügynöknek kérkedett vagyonával és kémkedéseivel. Ezt a tevékenységét végül 40 évre értékelte a bíróság, mellesleg még 50.000 dollár megfizetésére is kötelezték Hall-t. A botcsinálta kém végül 2011-ben szabadult a kóterből.

A szintén lesített Yildirim elszámoltatása során kiderült, hogy csak ő – illetve hát rajta keresztül a Stasi, no meg a KGB – nagyjából 100.000 dollárral honorálta az amerikai információit. A két Németország egyesítését követően a németek „visszaszolgáltatták” az ellopott információkat, illetve azok fénymásolatait, így kiderült, hogy a keleti blokk titkosszolgálatai mintegy **13.088 oldalnyi dokumentummal** lett okosabbak az FSB híradásai által, hogy hol is szivárognak az információik. ****

„Tudom, hogy tudod, hogy tudom”

ECHELON

Az **ECHELON**-ról már ejtettem pár szót az előző bejegyzésekben is, de hadd írjak róla itt egy kicsit bővebben (és biztos, hogy nem utoljára – már ha rajtam múlik).

A program, melynek még a még a létét is tagadja az Egyesült Államok, öt angolszász ország – Ausztrália, Kanada, Új-Zéland, az Egyesült Királyság és az Egyesült Államok – közreműködésével jött létre a 60-as években – ezért sokszor **Five Eyes** (öt szem) néven is hivatkoznak rá. Eredeti célja a keleti blokk globális lehallgatása volt a hidegháború rideg időszakában. Globalitását jól jelzi például a legfontosabb lehallgatóállomásainak elhelyezkedése:

- Hong Kong (már megszűnt, nem csoda, már nem angol terület, ugye)
- Ausztrál Védelmi Műholdkommunikációs Állomás (Geraldton, Nyugat-Ausztrália)
- **RAF Menwith Hill** (Yorkshire, Egyesült Királyság)
- **Misawa Légibázis** (Japán)
- **GCHQ Bude**, korábbi nevén GCHQ CSO Morwenstow (Cornwall, Egyesült Királyság)
- **Pine Gap** (Északi-territórium, Ausztrália – Alice Springs környékén)
- **Sugar Grove** (Nyugat-Virginia, Egyesült Államok) (megszűnt, az [előző bejegyzés](#) témája volt)
- **Yakima Képzési Központ** (Washington, Egyesült Államok) (már megszűnt)
- **GCSB Waihopai** (Új-Zéland)
- **GCSB Tangimoana** (Új-Zéland)
- **CFS Leitrim** (Ontario, Kanada)
- **Teufelsberg** (Berlin, Németország) (megszűnt 1992-ben)

A fenti, hangsúlyozottan fő állomásokon kívül még rendkívül sok egyéb állomással, illetve együttműködő állomással is rendelkezett a hatalmas lehallgatóhálózat. Az **Edward Snowden** által kiszivárogtatott dokumentumok mindenesetre nemhogy nem cáfolják, de meglehetősen árnyalják a hálózat brutális méretét (no meg meglétét, helló, USA).

Miután recsegve-ropogva összeomlott a Szovjetunió, és maga alá temette a keleti-blokkot (ami napjainkig nem is nagyon tudott onnan kikászálódni) az ECHELON is „kisebb” profilváltáson esett át. Azért csak kisebbben, mert az ipari kémkedés soha nem állhatott messze a hálózattól, és ez a tevékenysége soha nem is korlátozódhatott a keleti-blokkra.

A feltételes mód sajnos szükséges az ebbéli tevékenységéhez, mert bár nagyon sok közvetett bizonyíték van arra, hogy a hálózat az angolszász cégek szolgálatába is szegődött, közvetlen módon ez soha nem bizonyosodott be (nahát).

Először egy brit újságíró író **Duncan Campbell** és új-zélandi társa, **Nicky Hager** tárta fel 1990-ben, hogy a kémhálózat élénken érdeklődik ipari titkok iránt, példaként a német **Enercon** áttétel nélküli szélturbináját és a belga **Lernout & Hauspie** beszédtechnológiai kutatásait hozták fel példaként, melyeknek a technológiai leírásai – khhm – gazdát cseréltek.

Ezen kívül még jó pár esetben keveredett az ECHELON jogosulatlan lehallgatási ügyekbe, ezek közül álljon itt még néhány általam kiragadott példa:

- 1983-ban a kanadai **SIS** (Security Intelligence Service) kémkedett két brit miniszter után az akkori a brit miniszterelnök **Margaret Thatcher** megbízásából
- az **NSA** több telefonhívást is rögzített **Diana hercegnő** és **Dodi Fayed** között, egészen a rejtélyes, 1997-es egy párizsi autóbalesetükig. A beszélgetéseket nemzetbiztonsági kockázatokra hivatkozva nem adták ki. Magyarázkodásuk szerint a pár nem volt közvetlen célja a lehallgatásoknak, azok csak mintegy „járulékos szerzeményként” kerültek a céghez.
- rendszeresen lehallgatták az **Egyesült Nemzetek főtitkárainak** a beszélgetéseit
- lehallgathatták 1994-ben az **Airbus** és Szaúd-Arábia nemzeti légitársasága, a **Saudia** kommunikációját, melynek részleteit aztán (teljesen etikus módon) megosztották a **McDonnell Douglas**-szel (mely ma már beolvadt a **Boeing**-be), így hatmilliárd dolláros veszteséget okozva az Airbus-nak, akik elbukták a zsíros üzletet.

Mindenesetre a németek által „visszaszolgáltatott” lehallgatási jegyzőkönyvek is jó okot adhattak a gyanúra, hogy a lehallgatások célja nem csak az NDK és a keleti blokk volt – az iratok titkosítását egyik fél sem oldotta fel, és egy harminc évig nem is várható, hogy ezek a dokumentumok napvilágra kerüljenek.

Az ECHELON működését a botrányok nem is annyira rengették meg, mint a technológia fejlődése és a kommunikációs technológia változása. 2006-ra az adatforgalom 99%-a száloptikás rendszerekbe terelődött át. Az ECHELON sorban szüntette meg a műholdas és rádiókommunikációs lehallgatóállomásait, erre a sorsra jutott az előző bejegyzésben kitárgyalt **Sugar Grove** csakúgy, mint a berlini **Teufelsberg**.

Az állomás technikáját leszerelték és elszállították, az épületeket pedig sorsukra hagyták. Magára a hegyre többször is bejelentkeztek ingatlanfejlesztők, de mindannyiszor el is buktak az ötleteikkel. Jelen állás szerint a hegy egyfajta rekreációs – kirándulós – siklóernyős központként megmaradt a berlinieknek, tetején a lehallgatóállomás pedig a közelmúltban műemléki védelmet kapott, talán nemsokára már múzeumként fogadhatja majd látogatóit.

Az ECHELON pedig, ne legyen efelől kétségünk – továbbra is él és virul, talán nem ezen a néven, de szorgosan és gondosan gyűjtögeti adatainkat és titkainkat. Arról se feledkezzünk meg, hogy az ez csak az angolszászok rendszere, amiről azért elég sok információ tudódott ki az utóbbi években.

A kínaiak és az oroszok hasonló tevékenységéről sokkal kevesebb információval rendelkezünk például, és akik tudnának is szivárogtatni, nem biztos, hogy kedvelik és bírják is a polóniumos teát.

Ajánló

Hasonló jellegű bejegyzéseket a **A szovjet imperium romjain** tag alatt talál:

• A 23. emelet rejtélye	2026/06/26 22:42
• A Honecker-bunker	2026/06/26 22:43
• A kommunista UFO	2026/06/26 22:43
• A moszkvai Metro-2 legendája	2026/06/26 22:43
• A Poligon	2026/06/26 22:43
• A Világ valódi csodái	2026/06/26 22:45
• Az Aralsk-7 „halvaszületett” szigete	2026/06/26 22:43
• Az elhagyott szovjet nukleáris világítótornyok	2026/06/26 22:43
• Az NDK utolsó halálraítéltje	2026/06/26 22:43
• Csernobil és Putyin katonái	2026/06/26 22:43
• Csónakokkal az anyahajó ellen – a Millennium Challenge 2002 gyakorlat	2026/06/26 22:45
• Hogyan lett Kínának repülőgép-hordozója?	2026/06/26 22:44
• Majak	2026/06/26 22:45
• Probstzella – végállomás	2026/06/26 22:46
• Projekt 506	2026/06/26 22:46
• Sztálin elfeledett vasútja	2026/06/26 22:46
• Teufelsberg FSB	2026/06/26 22:46

Kedves olvasóm! Ha már idáig eljutottál az olvasásban, talán joggal feltételezhetem, hogy nem volt teljesen érdektelen számodra ez a bejegyzés. Jaj, le ne ixelj még; nem pénzt akarok tarhálni.

Pusztán annyit kérek, hogy ha van olyan ismerősöd, akivel jól tudnál vitatkozni az itt leírtakról, vagy csak simán megosztanád vele, kérlek, ne késlekedj!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az [Impresszum](#)ban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a [Bolyongó Facebook](#) oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett [indexe itt található](#). A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: [A világ valódi csodái](#). A mostanában a blogon megjelent írások a [főoldalon jelennek meg](#).

2026/05/28 18:05

Források

Wikipedia: [James Hall III](#)

Wikipedia: [ECHELON](#)

deutschlandradiokultur.de: [Drei Schichten Lauschangriff](#)

dasalte: [NSA Field Station Teufelsberg - a late post mortem](#)

Wikipedia: [Teufelsberg](#)

[kémkedés](#), [érdekes történet](#), [2017](#), [hidegháború](#), [varsói szerződés](#), [berlini fal](#), [lehallgatás](#), [kém](#), [világjáró](#), [Nyugat-Berlin](#), [Berlin](#), [Echelon](#), [KGB](#), [NDK](#), [Boeing](#), [NSA](#), [FSB](#), [Edward Snowden](#), [A szovjet impérium romjain](#), [Stasi](#), [ASA](#), [Teufelsberg](#), [GCHQ](#), [Klaus Eichner](#), [HVA](#), [Hüseyin Yildirim](#), [Blitz](#), [James W Hall](#), [SIS](#), [világjáró](#), [történelem](#)

Bejegyzésmegtekintések száma: 92

From:

<https://mail.bolyongo.hu/> - **bolyongó**

Permanent link:

https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:teufelsberg_fsb

Last update: **2026/04/21 12:29**

